

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept european M1: Izvoare si ordine juridica; M2: Drept institutional european						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					41
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					10
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și a instituțiilor dreptului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea aprofundată a instituțiilor Uniunii Europene, a organizării și funcționării lor, precum și a relațiilor dintre acestea C.2. Cunoașterea modului în care statul român și reprezentanții cetățenilor români participă și contribuie la funcționarea instituțiilor Uniunii C.3. Cunoașterea categoriilor de izvoare ale Uniunii și a raporturilor dintre acestea C.4. Cunoașterea relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre C.5. Cunoașterea mecanismelor de control jurisdicțional din dreptul Uniunii Europene C.6. Interpretarea și aplicarea normelor Uniunii Europene pentru soluționarea de spețe
Competențe transversale	CT.1. Identificarea și realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Susținerea unor opinii juridice în vederea soluționării unor spețe de drept al Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a judecătorului național

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Pentru masteranzii care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, disciplina asigură familiarizarea cu specificul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează masteranzilor care au cunoștințe prealabile în domeniu, urmărind să le dezvolte și să le aprofundeze.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea studiului acestei discipline, masteranzii vor fi capabili: <ul style="list-style-type: none"> ▪ să explice și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea ▪ să înțeleagă modul în care reprezentanții statului și ai cetățenilor români în instituțiile Uniunii pot contribui la funcționarea acestora, precum și la influențarea acestora în sensul intereselor societății românești și să formuleze soluții pentru îmbunătățirea acestor direcții de acțiune ▪ să analizeze izvoarele de drept ale Uniunii Europene, ierarhia acestora, relațiile cu dreptul național al statelor membre. ▪ să înțeleagă statutul de cetățean european ▪ să analizeze competențele Uniunii Europene ▪ să explice mecanismele de control jurisdicțional în dreptul Uniunii Europene ▪ să interpreteze și să aplice normele Uniunii Europene ▪ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a instanței naționale sau a Uniunii Europene ▪ să acționeze pentru a proteja în fața instanței drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Consiliul European. Instituirea Comunităților Europene și evoluția Comunităților Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația	2 ore Note de curs

		euristică, observația dirijată.	
2.	Instituirea și evoluția Uniunii Europene Metode propuse pentru construcția europeană. Integrarea europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
3.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (I) 1. Izvoarele dreptului Uniunii Europene. Generalități 2. Dreptul originar sau primar 3. Dreptul derivat. Generalități. Clasificare. Acte legislative, acte delegate, acte de punere în aplicare 4. Actele numite obligatorii de drept derivat 5. Actele numite neobligatorii de drept derivat 6. Actele atipice (nenumite, non-standard) de drept derivat	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
4.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (II) 7. Dreptul internațional ca izvor al dreptului Uniunii Europene 8. Izvoarele nescrise 9. Ierarhia izvoarelor de drept al UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
5.	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre. Primat, aplicabilitate imediată, efect direct, efect indirect	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
6.	Comisia Europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
7.	Consiliul Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
8.	Consiliul European	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
9.	Parlamentul European. Procedurile legislative în dreptul Uniunii Europene. Ombudsmanul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
10.	Cetățenia europeană și competențele Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
11.	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

12.	Chestiunea prejudicială. Colaborarea dintre instanțele naționale și Curtea de Justiție	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
13.	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
14.	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

Bibliografie**Referințe principale:**

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017
2. Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 9e édition, Dalloz, Paris, 2018
3. G. Isaac, M. Blanquet, *Droit général de l'Union européenne*, ed. Dalloz-Sirey, coll. Sirey-Université, 10e édition, 2018
4. Charles Boutayeb, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 5e édition, L.G.D.J., Paris, 2018
5. Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2016
6. Marianne Dony, *Droit de l'Union européenne*, 4e édition revue et augmentée, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2012
6. R. Schütze, *Dreptul constitutional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013

Referințe suplimentare:

1. Damian Chalmers ș.a., *European Union Law*, 2nd edition, Cambridge Univ. Press, 2010
2. Anthony Arnall, *The European Union and Its Court of Justice*, Oxford Univ. Press, 2006

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Evoluția integrării europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
2	Evoluția integrării europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
3	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (I) 1. Dreptul originar sau primar 2. Dreptul derivat. Generalități. Clasificare. Acte legislative, acte delegate, acte de punere în aplicare	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
4	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (II) 1. Dreptul internațional ca izvor al dreptului Uniunii Europene 2. Izvoarele nescrise 3. Ierarhia izvoarelor de drept al UE	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
5	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
6	Comisia Europeană	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice

			Texte normative
7	Consiliul Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
8	Consiliul European	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
9	Parlamentul European. Procedurile legislative. Ombudsmanul european	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
10	Cetățenia europeană și competențele Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
11	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
12	Chestiunea prejudicială. Colaborarea dintre instanțele naționale și Curtea de Justiție	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
13	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative
14	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore Note de curs Documente juridice Texte normative

Bibliografie

P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017

Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2016

R. Schütze, *Dreptul constituțional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013

Anthony Arnall, *The European Union and Its Court of Justice*, Oxford Univ. Press, 2006

Accesul la dreptul UE: <http://eur-lex.europa.eu/>

Repertoriul legislației Uniunii Europene:

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110)

[lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110](http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=named&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110)

Sintezele legislației UE: <http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html>

Prezentare sistematică a jurisprudenței

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7046/ro/

Extrase din deciziile relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, care vor fi furnizate masteranzilor

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic, aducând instituțiile și dreptul Uniunii mai aproape de publicul român. Instituțiile sunt prezentate într-o viziune realistă, insistându-se asupra efectelor activității acestora asupra

rezidenților din țara noastră și asupra modului în care reprezentanții noștri în instituțiile Uniunii, la toate nivelurile, pot influența decizia în aceste instituții. Normele Uniunii sunt studiate în relație cu normele naționale, din perspectiva unei interpretări și aplicări cât mai corecte. Prin studierea căilor de control jurisdicțional, masteranzii dobândesc competențe practice privind modul în care pot proteja în justiție drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitate de asimilare și redare, Capacitate de analiză și sinteză	Examen scris; În condiții de pandemie, examenul se poate desfășura și sub forma elaborării unui referat, care va fi susținut oral pe platforma webex	– 80%
10.5 Seminar/ Laborator	, Capacitate de analiză și sinteză	Participarea la dezbaterile de la seminar	– 20%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene, a izvoarelor de drept al Uniunii Europene, a relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică națională, a procedurilor de control jurisdicțional			

Data completării
11.09.2020

Titular de curs
**Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Titular de seminar
**Lect. univ.dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Data avizării în departament
30.09.2020

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu